Redacțiunea, Administrațiunea și Tipografia:
BRAȘOVU, piața mare, Târgulŭ Inului Nr. 30.
Scrisorĭ nefrancate nu se primescŭ. Manuscripte nu se retrimitŭ.
Birourile de anunciurĭ:
Brașovŭ, piața mare, Târgulŭ Inului Nr. 30.
Inserate mai primescŭ în Viena R. Mosse, Haasenstein & Vogler (Otto Maas), H. Schalek, Alois Herndel, M. Dukes, A. Oppelik, J. Donneberg; în Budapesta: A. V. Goldberger, Eckstein Bernat; în Frankfurt: G. L. Daube; în Hamburg: A. Steiner.
Prețulŭ inserțiunilorŭ: o seria garmond pe o colónă 6 cr. și 30 cr. timbru pentru o publicare. Publicărĭ mai dese după tarifă și învoială.
Reclame pe pagina a III-a o seria 10 cr. v. a. séu 30 banĭ.

GAZETA TRANSILVANIEI.

ANULU LVI.

„Gazeta“ ese în fiă-care di.
Abonamente pentru Austro-Ungaria.
Pe un anŭ 12 fl., pe șése lunĭ 6 fl., pe trei lunĭ 3 fl.
N-rii de Duminecă 2 fl. pe anŭ.
Pentru România și străinătate:
Pe unŭ anŭ 40 franci, pe șése lunĭ 20 fr., pe trei lunĭ 10 fr.
N-rii de Duminecă 8 francĭ.
Se prenumĕră la tóte oficiele poștale din întru și din afară și la dd. colectorĭ.
Abonamentulŭ pentru Brasovŭ:
la administrațiune, piața mare, Târgulŭ Inului Nr. 30 etagiulŭ I.: pe unŭ anŭ 10 fl., pe șése lunĭ 5 fl., pe trei lunĭ 2 fl. 50 cr. Cu dusulŭ în casă: Pe unŭ anŭ 12 fl., pe 6 lunĭ 6 fl., pe trei lunĭ 3 fl. Unŭ esemplarŭ 5 cr. v. a. séu 15 banĭ. Atâtŭ abonamentele câtŭ și inserțiunile suntŭ a se plăti înainte.

Nr. 25. Brașovŭ, Mercurĭ-Joi, 4 (16) Februarie 1893.

Brașovŭ 3 Februarie v.

Aflându-ne în ajunulŭ adunărilorŭ generale de estŭ timpŭ ale institutelorŭ nóstre de creditŭ și economii, credemŭ a fi binevenitŭ, de-a ne îndrepta de astă-dată atențiunea asupra acestorŭ instituțiunĭ ale nóstre, carĭ prin numĕrulŭ lorŭ crescêndŭ și prin activitatea, ce-o desfășură în sînulŭ poporului nostru, au începutŭ sĕ jóce unŭ rolŭ din di în di mai însemnatŭ în viéța nóstră socială, economică și culturală.

Imprejurările timpului vorŭ reclama adĭ mâne introducerea unorŭ modificărĭ de-o influință mai multŭ, orĭ mai puținŭ hotărîtóre și asupra operațiunei băncilorŭ nóstre. Intre acestea, loculŭ primŭ îlŭ va ocupa, de sigurŭ, reducerea intereselorŭ după depunerĭ și împrumuturĭ. O asemenea reducere preocupă adĭ pe toțĭ economiștii, în parte ea a și urmatŭ pe unele locurĭ și se póte prevedé cu tótă siguranța, că nu peste multŭ ea va trebui sĕ urmeze și la băncile nóstre românescĭ.

Imprejurarea acésta privesce de-o potrivă nu numai pe împrumutătorĭ și capitalistĭ peste totŭ, ci și pe acționarĭ. Se scie, că la institutele nóstre de creditŭ, — mulțumită acuratețeĭ, cu care suntŭ conduse, și frumosului avêntŭ, ce și-l'au luatŭ în urma acésta, — dividendele acționarilorŭ au mersŭ până acum totŭ crescêndŭ. Pentru viitorŭ însĕ, avêndu-se în vedere reducerea intereselorŭ după depunerĭ, crescerea acésta a dividendelorŭ acționarilorŭ ar sta în raportŭ cu totulŭ întorsŭ față de deponențĭ séu capitaliștĭ. Imprejurarea acésta ar reclama, cu dreptŭ cuvêntŭ, o conformare potrivită și din partea acționarilorŭ, — o conformare, ce după a nóstră părere, ar trebui sĕ preocupe cu multă seriositate pe acționarii românĭ în fața viitórelorŭ adunărĭ generale ale institutelorŭ nóstre de creditŭ și economii.

Misiunea acestorŭ institute ale nóstre este în prima linie ajutorarea poporului. Acéstă misiune trebue sĕ o aibă în vedere acționarii românĭ mai pe susŭ de tóte, căcĭ numai atuncĭ vomŭ avé cuvêntŭ de-a ne bucura de înmulțirea și prosperarea acestorŭ instituțiunĭ românescĭ, décă ele vorŭ contribui în adevĕrŭ și în modŭ simțitŭ la ușurarea și îmbunĕtățirea sorții poporului.

Ajutorarea, din profitulŭ curatŭ, a diferitelorŭ nóstre aședăminte culturale încă este unulŭ dintre principalele scopurĭ, ce trebue sĕ le aibă în vedere conducĕtorii băncilorŭ nóstre naționale, împreună cu acționarii lorŭ. Frumósele esperiențe din trecutŭ ne îndreptățescŭ a spera, că de acestŭ scopŭ nobilŭ și frumosŭ se va ține de astă-dată sémă în mĕsură cu atâtŭ mai mare, cu câtŭ mai îmbucurătóre este, pe de-o parte, prosperarea institutelorŭ nóstre de creditŭ, ér pe de altă parte, cu câtŭ mai ardĕtóre devinŭ din di în di și trebuințele poporului.

Vedemŭ, că de tóte părțile ne copleșesce literatura streină; vedemŭ, că prin comunele nóstre rurale se înființéză din anŭ în anŭ mulțime de bibliotecĭ poporale streine, în timpŭ ce poporulŭ nostru este apróape cu totulŭ lipsitŭ de o lectură românéscă bună și sănĕtósă. Orĭ câtŭ de multe și orĭ câtŭ de marĭ arŭ fi altele trebuințe ale poporului nostru, în împrejurările actuale nu credemŭ sĕ pótă face institutele nóstre de creditŭ și economii unŭ serviciu mai bunŭ și mai potrivitŭ causei culturale a poporului, decâtŭ *prin înființarea de bibliotecĭ poporale.*

In direcțiunea acésta trebue sĕ începemŭ o activitate seriósă și sistematică. Afacerea ar cădé în resortulŭ Asociațiunei transilvane pentru literatura română și cultura poporului românŭ. Asupra modului, după care amŭ crede noi, că ar fi consultŭ sĕ se procedeze în privința înființărei de bibliotecĭ poporale, ne vomŭ pronunța mai pe largŭ cu altă ocasiune. Deocamdată ne mărginimŭ a constata, că pentru a se puté începe o acțiune în direcțiunea acésta, trebue mai întâi sĕ i-se dea Asociațiunei Transilvane mijlócele de lipsă.

Unŭ bunŭ începutŭ ar puté face în direcțiunea acésta institutele nóstre de creditŭ, décă chiar cu ocasiunea proximelorŭ adunărĭ generale, din sumele menite pentru scopurĭ de bine-facere, ar destina o parte și pentru înființarea de bibliotecĭ poporale. Sumele menite spre acestŭ scopŭ sĕ se pună de-ocamdată la dispoșiția Asociațiunei, care la timpulŭ sĕu, suntemŭ siguri, că nu va întârdia de-a organisa o acțiune sistematică pentru îndestrarea comunelorŭ nóstre cu bibliotecĭ poporale.

Décă cuvêntulŭ nostru va avé rĕsunetulŭ doritŭ, vomŭ reveni asupra cestiunei pe lungŭ și pe largŭ. De-ocamdată încheiămŭ cu dorința, ca viitórele adunărĭ generale ale băncilorŭ nóstre sĕ aibă urmărĭ binecuvêntate pentru sórtea poporului nostru românescŭ.

CRONICA POLITICA.

— 3 (15) Februarie.

Diarulŭ rusescŭ „Novoje Vremja“ vorbindŭ despre noulŭ **programŭ** alŭ **guvernului Taaffe** dice, că ministrulŭ președinte a făcutŭ acestŭ programŭ în urma unei dorințe mai înalte și mai înainte a fostŭ convinsŭ, că formarea unei maiorităță din cluburile liberalilorŭ germanĭ, a Polonilorŭ și conservatorilorŭ se va arăta de imposibilă și că astfelŭ va primi încuviințarea pentru o nouă încercare cu o maioritate slavă. Evenimentele din urmă nu contradicŭ acéstă aserțiune. Dușmanii neîmpăcațĭ ai partidei liberale nu voescŭ sĕ audă de altceva, decâtŭ de victoria deplină a programului lorŭ, adecă: germanisarea completă a Austriei. Contele Taaffe de sigurŭ, că nicĭ odată nu a aprobatŭ unŭ asemenea programŭ, punêndŭ față de acésta programulŭ sĕu de „împăcare a naționalitățilorŭ.“ Va fi interesantŭ așa déră a afla ce va face contele Taaffe, la unŭ casŭ estremŭ, cu maioritatea sa „din casŭ în casŭ“.

*

In ședința **camerei comunelorŭ** din Anglia, din 13 Februarie, declară ministrulŭ președinte Gladstone, aplaudatŭ entusiasticŭ de partisanii sĕi, că o lege coercitivă permanentă este imposibilă. Scopulŭ proiectului din ședința trecută a fostŭ înființarea unei corporațiunĭ legislative cu sediul în Dublin pentru afacerile legislative și administrative ale Irlandei. Pentru supremația parlamentului monarchiei se va purta de grijă în introducerea proiectului „home rule“. Vice-regelui i se va da putere esecutivă deplină. Corporațiunea legislativă va consta dintr'unŭ consiliu legislativŭ de 48 membri și dintr'o adunare legislativă de 103 membri. Irlanda va purta o parte mică din cheltuelele monarchiei.

Sibiiu, 22 Februarie n.

La internatulŭ de fetițe române, alŭ Asociațiunei transilvane, din cele 60 de locurĭ, pentru câte este acela înființatŭ, *mai fiind pe semestrulŭ alŭ II-lea vre-o cincĭ locurĭ vacante, până la finea lunei curente se mai potŭ primi eleve,* anume și în cursulŭ complementarŭ, în care din sem. I, se află înscrise 15. Dealtmintrelea numĕrulŭ totalŭ alŭ elevelorŭ *interne* și *esterne*, câte suntŭ înscrise pe anulŭ școlasticŭ 1892/3, *este 84*, anume în cl. I civilă 16, în cl. II 18, în cl. III 19, în cl. IV 16, ér în cea complementară, precum se arată mai susŭ, 15 eleve, totalŭ 84.

Voindŭ sĕ adăogămŭ la acelŭ numĕrŭ alŭ elevelorŭ școlei civile publice încă și pe cele 20 de eleve din școla elementară susținută de

FOILETONULŬ „GAZ. TRANS.“

Reîntorsŭ.

Noveletă, de

Margareta Moldovanŭ.

(Urmare.)

In anulŭ acesta avea sĕ se țină în Parisŭ unŭ congresŭ mare medicalŭ, la care aveau sĕ ia parte toțĭ medicii mai renumițĭ, din tóte statele.

Se apropia acum congresulŭ. Medicii sosiau deja cu dile înainte, din tóte părțile. Au venitŭ din Africa, Asia, Australia, America; se înțelege de sine, că maioritatea medicilorŭ sosițĭ, era din Europa. Toțĭ erau cu renume mai mare, séu mai micŭ.

Din America au venitŭ vre-o dece inșĭ, între carĭ Doltsch, ca celŭ mai de frunte medicŭ alŭ Americei.

Acesta era omŭ cam de 46 de anĭ. De statură mijlocia, grosŭ, fața îi era încungiurată de o barbă mare stufósă; avea ochĭ marĭ negri, mai multŭ melancolicĭ; nasŭ puținŭ încovoiatŭ, frunte mare, lată. Purta ochelarĭ. Tótă fisionomia lui avea o înfățișare fórte seriósă. Vorbea puținŭ și așa părea a fi mai multŭ gânditorŭ. Cam așa era elŭ acum, însĕ cu totulŭ altcum în tinerețe. După cum se schimbă anii, așa se schimbă și omulŭ. Cu încetulŭ, cu încetulŭ, fără de-a observa, te trezescĭ, că nu mai eștĭ cum ai fostŭ. Tóte ideile, aspirațiunile și fantasiile viitorului, din tinerețe, ițĭ parŭ sbuciumărĭ deșerte, visurĭ copilărescĭ, în fine o comediă jucată nu pe bină, ci în viéța practică. Ajunsŭ odată la o etate mai înaintată, zîmbescĭ involuntarŭ la amintirile lorŭ. Ba unii, fiindu-le trecutulŭ mai aventuriosŭ, ca alŭ nostru, de esemplu, devinŭ seriosĭ și'lŭ privescŭ fără plăcere, rece, ca și cum ar privi la negura désă din depărtare.

Doltsch locuia în New-York. De era Americanŭ orĭ nu, asta nimenĭ nu'țĭ scia spune. Atâtŭ se scia, că locuiesce de multŭ în New-York, apoi fiind-că și dênsulŭ a fostŭ la începutŭ medicŭ, ca toțĭ medicii de rêndŭ, nimenĭ nu s'a interesatŭ de elŭ mai de aprópe; ér acum, fiind-că era de multŭ în New York, éră nu'lŭ mai întreba nimenĭ, de unde-i. E destulŭ atâtŭ sĕ scimŭ, că elŭ se bucura acum de unŭ renume fórte mare, nu numai în America, fără chiarŭ și în celelalte părțĭ ale lumei. Nu e mirare dér, décă a fostŭ primitŭ în Parisŭ cu entusiasmŭ. In decursulŭ congresului acestuia, încă a datŭ dovedĭ nouĕ, fórte eclatante, despre sciința și capacitatea, ce o avea.

Doltsch lua parte mai la tóte congresele mai marĭ, căcĭ pusese basă la o avere fórte frumósă....

***

Contesa de V. venise la Parisŭ, ca sĕ'șĭ caute de sănĕtate, căcĭ acum devenise și mai slabă, și cu tóte că consultase mai toțĭ medicii din provincia, aceștia nu i-au ajutatŭ nimicŭ; s'a hotărîtŭ decĭ sĕ vină la Parisŭ sĕ încerce o cură radicală, cu vre-unŭ medicŭ bunŭ.

Contesa închiriă o parte dintr'unŭ hotelŭ, unde se stabili dimpreună cu fiulŭ sĕu, pe care îlŭ rugă sĕ locuéscă la dênsa, câtŭ timpŭ va sta ea în Paris. Deóre ce numele ei familiarŭ era fórte cunoscutŭ, ea nu voia sĕ scie nimenĭ, că se află acolo; se înscrise la hotelulŭ numitŭ „Contesa de Blendeur“. Astfelŭ numele ei adevĕratŭ a rĕmasŭ unŭ secretŭ.

Ea consultă unŭ medicŭ fórte bunŭ și acesta a și luat'o în grija sa.

Trecură câte-va sĕptĕmânĭ de când era contesa în Parisŭ sub grija cea mai bună a medicului. Bóla ei însĕ nu se ușura de locŭ, din contră, ea era fórte slabă. Vĕdêndŭ Victorŭ că mamă-sa devine totŭ mai debilă pe di ce merge, îi făcu propunerea, că deóre-ce în Parisŭ se află la congresŭ fórte mulțĭ medicĭ renumițĭ, sĕ consulte și dintr'aceștia pe vre-unulŭ. Contesa se învoì și a spusŭ medicului ei sĕ cheme pe vr'unŭ medicŭ streinŭ, la o consultare, pe care îlŭ va afla dênsulŭ mai espertŭ.

Acesta merse la Doltsch, ca la celŭ mai renumitŭ medicŭ alŭ congresului.

După ce-i spuse scopulŭ venirei sale, și după ce Doltsch primì învitarea, îi

cătră Reuniunea femeilorŭ române din Sibiiu, déră adăpostită sub acelaşĭ acoperemêntŭ cu şcóla Asociaţiunei, aşa *numĕrulŭ tuturorŭ elevelorŭ, câte primescŭ instrucţiune şi educaţiune înlăuntrulŭ acestui edificiu este 104.*

Din matriculele acestorŭ douĕ şcóle se vede, că partea cea mai mare a elevelorŭ, carĭ frecventéză aceste şcóle, anume cele din internatŭ şi altele aşeḑate pe la unele familii, suntŭ concentrate aicĭ din mai multe ţinuturĭ locuite de Românĭ, carĭ dispunŭ de stărĭ şi averĭ frumóse şi carĭ dorescŭ şi voiescŭ a da ficelorŭ instrucţiune atâtŭ creştinéscă, câtŭ şi sănĕtósă românéscă, apĕrată de fumurĭ aristocratice, representată prin *şlepurĭ* şi alte fantasii.

△

Naţionalităţile în Ungaria.

„*Südsteirische Post*“ dela 1 Februarie publică următorulŭ primŭ articulŭ:

Dualismulŭ fundatŭ abia în 1867, se sgudue în tóte membrele sale, şi vorŭ trebui făcute multe îmbunĕtăţirĭ în structura-i internă, décă acéstă formă de statŭ voiesce sĕ se susţină. Dualismulŭ, aşa precum l'a creatŭ Beust, are multe cusururĭ, dintre carĭ noi vomŭ aminti cele mai însemnate.

Mai întâiu îi lipsesce principiulŭ politicŭ şi logica istorică. E dreptulŭ de statŭ istoricŭ alŭ Ungariei principiulŭ lui, atuncĭ nu e logicŭ a nega în acelaşĭ timpŭ dreptulŭ de statŭ boemŭ şi pe celŭ croatŭ. Nu e cu cale a se provoca de o parte la dreptulŭ istoricŭ, de altă la puterea fisică. Décă dreptulŭ de statŭ boemŭ s'a stinsŭ cu bătălia de pe Muntele Albŭ, aceeaşĭ s'ar puté ḑice şi despre celŭ ungurescŭ, arătândŭ la capitularea lui Görgey din 1849. Dealtmintre lea dreptulŭ de statŭ boemŭ fù şi după bătălia amintită, recunoscutŭ solemnŭ de mai mulţĭ domnitorĭ. Dreptulŭ de statŭ croatŭ însĕ nu e prea combătutŭ.

Unŭ altŭ cusurŭ principalŭ alŭ dualismului e neaptitudinea lui practică. Nicĭ unŭ statŭ nu e scopŭ pentru sine, şi are numai atuncĭ dreptŭ de esistenţă, décă garantéză locuitorilorŭ sĕi o viéţă suportabilă. Deórece însĕ dualismulŭ cércă sĕ îndestulésca *numai douĕ naţiunĭ*, pe Maghiarĭ şi pe Germanĭ, carĭ suntŭ în minoritate faţă de poporaţiunea totală, în vreme ce faţă de exigenţele popórelorŭ slavice şi romane are puţinŭ séu nicĭ unŭ respectŭ, e lucru naturalŭ, că aceste popóre nu se simtŭ acasă în imperiu şi se punŭ în apĕrare faţă de apăsare, preterare şi contopire. Acésta e causa luptei de naţionalităţĭ austriace. Sfîrşitulŭ acestei lupte nu e de prevĕḑutŭ, deórece puterile de ambe părţile suntŭ cam egalŭ de tarĭ. E aşadérŭ mare primejdia, ca imperiulŭ sĕ se ruineze în urma sguduirilorŭ interne; conducĕtorii statului suntŭ obligaţĭ prin urmare moralminte de a afla mĕsurile şi organisările necesare pentru consolidarea imperiului.

Când Boemii aveau pe Cehii bĕtrânĭ de conducĕtorĭ prudenţĭ, se părea, că esecutarea egalei îndreptăţirĭ în jumĕtatea vestică a monarchiei nu va întârḑia; de altă parte resistenţa popórelorŭ din Ungaria faţă de hegemonia maghiară, părea frântă. Prin nefericita schimbare în Boemia suntŭ acuma Slavii din jumĕtatea vestică deocamdată în desavantagiu; cu atâtŭ mai puternicŭ se mişcă însĕ Românii şi Slavii din jumĕtatea ostică. Maghiarii vorŭ esperia, ca mulţĭ alţĭ biruitorĭ de putere, că idei nu se potŭ stîrpi din lume cu forţa, şi o astfelŭ de ideiă e în timpulŭ nostru *principiulŭ de naţionalitate.* Acestŭ principiu constă în aceea, că fiă-care poporŭ vré sĕ se desvólte pe basa limbii, istoriei şi a individualităţii sale naţionale şi că spre acestŭ scopŭ vré sĕ ajungă o anumită libertate de a se mişca şi o autonomiă naţională.

Cine se opune acestui curentŭ alŭ timpului, trebue sĕ fiă pregătitŭ la cele mai grele lupte. Şi esperienţa învaţă, că unde forţa fisică se luptă contra unui principiu, cea dintâiu trebue sĕ cadă. Cu atâtŭ mai vĕrtosŭ se va întêmpla acésta, unde puternicii răḑimaţĭ pe forţa singură, au o oposiţiă în faţă, care şi fisicesce li-e egală. Şi în Ungaria stă lucrulŭ astfelŭ. Acolo suntŭ 17 milióne de locuitorĭ (cu Croaţii) dintre carĭ Maghiarii şi adepţii lorŭ Ovrei abia numĕră 6 milióne. Chiar décă vomŭ lua, că cele 2 milióne de Germanĭ vorŭ observa o ţinută neutrală în acéstă luptă, totŭ mai rĕmânŭ 9 milióne de nemaghiarĭ faţă de 6 milióne Maghiarĭ. Deşi trebue sĕ cunóscemŭ, că Maghiarii în posesiunea puterii de statŭ, în nobilime în alianţă cu Ovreii bogaţĭ şi în energia şi vitejia propriă au mijlóce puternice la disposiţiă, nu trebue sĕ uitămŭ de altă parte, că popórele adversare au, afară de hotarĕle statului ungarŭ, neamurĭ de aceeaşĭ trupină, pe alŭ cărorŭ sprigin moralŭ şi fisicŭ potŭ conta în casŭ seriosŭ, éră Maghiarii suntŭ avisaţĭ numai la puterea lorŭ propriă. Acestŭ momentŭ e atâtŭ de ponderosŭ, încâtŭ nimicesce orĭ ce şanse de isbêndă a Maghiarilorŭ.

Luândŭ în revistă popórele nemaghiare din Ungaria, *trebue sĕ dămŭ loculŭ primŭ Românilorŭ.* Ei trăiescŭ în masse compacte în Ardélŭ şi în Ungaria ostică, au o inteliginţă patriotică cu sentimente naţionale şi stau în contactŭ intimŭ cu regatulŭ României vecinŭ, care numĕră 6 mil. de locuitorĭ, în vreme ce Românii din Ungaria numĕră înşişĭ peste 3 milióne.

Croaţii, odinióră cei mai puternicĭ adversarĭ ai Maghiarilorŭ, ce e dreptŭ au căḑutŭ fórte adêncŭ din înălţimea lor, parte din causa discordiei între ei, dér mai alesŭ în urma lipsei de caracterŭ a unei părţĭ marĭ a inteliginţei lorŭ, care s'a aruncatŭ ca sclavĭ la picióreIe Maghiarilorŭ, ca sĕ capete vr'unŭ postŭ séu vr'unŭ altŭ avantagiu. Acuma s'au unitŭ amêndouĕ partidele oposiţionale şi e de speratŭ, că unŭ curentŭ mai sănĕtosŭ va îndemna pe Croaţii naţionalĭ la o energiă mai mare, ca şi ei sĕ între în alianţa celorlalte popóre în lupta pentru libertate, independenţă şi dreptŭ de statŭ croatŭ. Ei asemenea au unŭ sprigin în fraţii lorŭ de sânge din Dalmaţia, Istria şi în Slovenĭ asemenea înrudiţĭ cu ei.

Slovacii, ce e dreptŭ suntŭ slabĭ în capitalŭ şi inteliginţă, natura lorŭ de porumbŭ, iubitóre de pace şi răbdătóre, desvóltă rarŭ energiă, suntŭ însĕ numĕroşĭ. Ei suntŭ la $2^1/_2$ milióne. Durere, ei s'au despărţitŭ de Cehĭ prin crearea unei limbĭ literare proprie, posedŭ însĕ şi acuma simpatiile morale ale acelora. Dela Polonii vecinĭ potŭ cu greu aştepta vr'unŭ sprigin, deórece ei au ajunsŭ prin calumniărĭ maghiare în vestea de panslavişti, fără sĕ merite acéstă numire. Orĭ ce mişcare a bieţilorŭ Slovacĭ e timbrată adecă de Maghiarĭ şi Ovrei de panslavismŭ. Cu tóte acestea n'au sĕ despereze de ajutorŭ, căcĭ dinspre nord suntŭ pretutindenea încunjuraţĭ de popóre Slave, Cehĭ, Polonĭ şi Rutenĭ.

Sêrbii din Ungaria nu suntŭ aşa numĕroşĭ, dér suntŭ mai energicĭ decâtŭ Slovacii şi au unŭ raḑimŭ puternicŭ în Sêrbia învecinată.

Rutenii suntŭ cam $^1/_2$ milionŭ. Suntŭ cu sentimentŭ naţionalŭ, au sprigin în fraţii lorŭ din Galiţia şi Bucovina. Ei suntŭ amicĭ cu Slovacii.

Germanii suntŭ împrăsciaţĭ în tótă ţéra, dela ei nu putemŭ aştepta o resistenţă seriósă faţă de hegemonia maghiară. Numai Saşii ardelenĭ, carĭ locuescŭ mai compactŭ la olaltă, dau din când în când câte unŭ semnŭ de oposiţiă. Cu Românii Saşii trăiescŭ în pace, ceea ce pentru cei dintâiu póte sĕ fiă avantagiosŭ.

Slovenii din Ungaria suntŭ puţinĭ, decĭ nu potŭ cădé în cumpĕnă.

Aceste suntŭ puterile oposiţiei ungare. Căcĭ ceea ce se numesce în parlamentulŭ din Pesta „oposiţia“, nu e oposiţiă; corbŭ la corbŭ nu scóte ochii şi în parlamentulŭ ungarŭ şedŭ numai Maghiarĭ şi câţĭva maghiaronĭ croaţĭ, carĭ suntŭ uniţĭ asupra cestiunei, că în Ungaria numai Maghiarulŭ e chiămatŭ, aptŭ şi îndreptăţitŭ la hegemoniă.

SCIRILE ḐILEI.

— 3 (15) Februarie.

Secţiunea Predealŭ a Ligei, după cum suntemŭ informaţĭ, desvóltă pe tóte terenele unŭ zelŭ fórte frumosŭ întru înaintarea scopului sĕu. Petrecerea cu tombolă, ce a dat'o ḑilele trecute în sala garei dela Predealŭ, a reuşitŭ bine, aducêndŭ unŭ venitŭ frumosŭ pentru fondulŭ secţiunei. In séra de 6 Februarie v., după cum ni-se comunică, se va da din partea secţiunei *unŭ nou balŭ cu tombolă în salonulŭ otelului Buştenĭ.* Animaţia, ce caracterisézā petrecerile fraţilorŭ noştri dela Predealŭ şi jurŭ, va atrage de sigurŭ, şi de astă-data, unŭ publicŭ numĕrosŭ.

—x—

Puterea armată austro-ungară. Cetimŭ în „*Armeeblatt*“ următórele date statistice referitóre la puterea armată a Austro Ungariei: 1: *Pedestrimea*: Infanteria comună dimpreună cu Landwehr-ulŭ austriacŭ (în timpŭ de pace cu 16,540 ómenĭ, în timpŭ de rĕsboiu cu 131,670 ómenĭ) la olaltă cu armata teritorială din Ungaria, are în timpŭ de pace 211,140 ómenĭ, în timpŭ de rĕsboiu 985,040 ómenĭ. 2) *Cavaleria*: regimente comune de cavaleriă împreună cu Landwehr-ulŭ austriacŭ (în timpŭ de pace 3,350, în timpŭ de rĕsboiu 9,510) laolaltă cu regimentele de cavaleriă din armata teritorială din Ungaria, are în timpŭ de pace 219.780 ómenĭ, în timpŭ de rĕsboiu 87,510 ómenĭ. 3) *Artileria campestră şi de munte*: în timpŭ de pace 27 120 ómenĭ, în timpŭ de rĕsboiu 81,110 ómenĭ. 4) *Trupe technice* (înţelegêndu-se aicĭ şi artileria din fortăreţe) în timpŭ de pace 17,350 ómenĭ, în timpŭ de rĕsboiu 53,000 ómenĭ. 5) *Care şi corpulŭ de ambulanţă* împreună cu alte trupe auxiliare: în timpŭ de pace 13,850, în timpŭ de rĕsboiu 88,420 ómenĭ. 6) *Trupe destinate pentru servicii mai înalte*: în timpŭ de pace 6400, în timpŭ de rĕsboiu 19,000 ómenĭ. Prin urmare armata austro-ungară are în timpŭ de pace, 326,040 ómenĭ, în timpŭ de rĕsboiu *1,315.370 ómenĭ.*

—x—

Din Constantinopolŭ se scrie, că o mare serată s'a datŭ în 13 l. c. la d-nulŭ Mitilineu, pentru a serba căsătoria prinţului moştenitorŭ românŭ. Afară de colonia română, au mai luatŭ parte la acéstă serată toţĭ ambasadorii şi miniştrii streinĭ cu personalulŭ misiunilorŭ lorŭ şi mulţĭ demnitarĭ otomanĭ; serbarea, care a duratŭ până la 2 nóptea, a fostŭ din cele mai reuşite. D. Mitilineu a fostŭ primitŭ Vinerĭ de Sultanulŭ, căruia i-a remisŭ o scrisóre a Regelui Carolŭ, prin care îi notifică căsătoria prinţului moştenitorŭ. Primirea făcută ministrului României a fostŭ de o extremă afabilitate.

—x—

Fenomen meteorologicŭ. Cetimŭ în „Paloda“ din Bêrladŭ: In séra ḑilei de 23 Ianuarie curentŭ, pe la órele 8, înainte de a rĕsări luna, a apărutŭ la rĕsăritŭ, în dreptulŭ oraşului nostru, o lumină roşiatică pe cerŭ. După rĕsărirea lunei s'a vĕḑutŭ unŭ curcubeu ale cărui colorĭ reflectau în roşu, verde şi galbenŭ, ér în mijloculŭ lunei se desemna o cruce strălucitóre de raze luminóse; în extremulŭ de susŭ alŭ crucei se observa unŭ nouraşŭ, care sĕmĕna mai multŭ a negură, care curgea de ambele părţĭ ale crucei. Acestŭ fenomenŭ a duratŭ aprópe până la órele 11, când odată cu înălţarea lunei la orizontŭ a dispărutŭ semnulŭ crucei şi curcubeulŭ. Era unŭ tablou feericŭ, care a pusŭ în admiraţiune pe toţĭ cei ce l'au vĕḑutŭ şi cu dreptŭ cuvêntŭ căcĭ crucea era splendidă fiindŭ ca lipită pe disculŭ lunei. Nu lipsiau de câtŭ cuvintele latine: „hoc signo vinces“, ca odinióră în timpulŭ Marelui Constantinŭ. Multă lume comentéză, ca de obiceiu la noi, în tóte felurile apariţiunea semnului crucei pe disculŭ lunei.

—x—

Doliulŭ naţionalŭ alŭ Polonilorŭ. „Neue Freie Presse“ primesce din Leov o corespondenţă în care se ḑice, că studenţii polonĭ de acolo şĭ-au datŭ mâna de a strica tóte balurile şi petrecerile, ce se vorŭ arangia în anulŭ acesta în Leov. Aşa la 3 Februarie a. c. n. 150 studenţĭ au încercatŭ a intra cu puterea într'unŭ localŭ, unde o societate a meseriaşilorŭ avea o serată cu dansŭ. Poliţia, care a intrevenitŭ, a fostŭ primită cu petrii şi numai după ce au făcutŭ întrebuinţare de armă, tumultanţii au părăsitŭ curtea, îndreptându-se spre casină, unde au începutŭ a sparge ferestrile pentru a strica balulŭ arangiatŭ de membrii casinei. Poliţia a intrevenitŭ şi aicĭ, dér abia după ce i-a sositŭ sucursŭ a pututŭ restabili ordinea. 54 de escedenţĭ au fostŭ arestaţĭ; după constatarea identicităţii lorŭ toţĭ, afară de trei inşĭ, au fostŭ puşĭ pe piciorŭ liberŭ.

—x—

O familiă întrégă nebună. In casa de nebunĭ din Berlinŭ se află de vr'o câtă-va vreme, unŭ proprietarŭ americanŭ. Elŭ îşĭ închipue, că e rudă cu împĕratulŭ Germaniei şi de aceea şi-a luatŭ familia, care suferă de aceeaşĭ ideă fixă şi a venitŭ la Berlinŭ, ca sĕ se presinte la „rudele lorŭ“, adecă familiei imperiale germane. Acéstă familiă ciconită la capŭ, constă din bărbatŭ, femeiă şi douĕ fete marĭ ale lorŭ. Dér ei în locŭ sĕ ajungă la castelŭ, au ajunsŭ în mânile poliţiei, care i-a dusŭ pe tus patru în balamucŭ. Aci, după o şedere de vre-o 8 ḑile, s'au vindecatŭ întâiu cele douĕ fete, pe urmă mama lorŭ. Ele au pornitŭ îndată ér în America, lăsândŭ pe bietulŭ proprietarŭ în îngrijirea doctorilorŭ berlinesĭ. Proprietarulŭ e greu de vindecatŭ, fiind-că în capulŭ lui a rĕsăritŭ întâiu ideia fixă că e rudă cu împĕratulŭ şi elŭ apoi şi-a înebunitŭ şi familia, făcêndu o sĕ crédă acésta. Negreşitŭ, că împrejurarea acésta a aţiţatŭ curiositatea doctorilorŭ, carĭ nu-şĭ potŭ închipui cum o întrégă familiă din America a pututŭ sĕ înebunéscă de ideia fixă, că e înrudită tocmai cu împĕratulŭ Germaniei.

—x—

Cununiă. D-lŭ *Constandinŭ A. Mavrodinŭ* din Bucurescĭ şi d-ra *Evantie I. Doiciu* din Galaţĭ (România) s'au cununatŭ Dumineca trecută în biserica St. Nicolae din Galaţĭ. — Dorimŭ fericire tinerei pĕrechĭ.

—x—

Reuniunea germană de cântărĭ din Braşovŭ a arangiat erĭ o producţiune (Liedertafel), va arangia încă douĕ una Joi în 16 şi Sâmbată în 18 Februarie în sala hotelului Centralŭ Nr. 1 sub conducerea prof. R. Lassel. Programulŭ acestorŭ producţiunĭ este interesantŭ şi variatŭ. Se va juca şi piesa teatrală „Amor in Pensionat“, séu „Die gefoppte Directrice“, precum şi opereta comică „Incognito“ séu „Der Fürst wider Willen.“

—x—

Clubulŭ lucrătorilorŭ braşovenĭ va da o producţiune şi petrecere Dumineca în 19 Febr. n. c., în sala „Hotelului Central Nr, 1“. Producţiunea constă din piese teatrale, solurĭ, corurĭ pentru bărbaţĭ şi amestecate, în limba română, germană şi maghiară; pe lângă carĭ se va esecuta şi piesa teatrală „V l ă d u ţ u l ŭ M a m i i“, séu Copilulŭ rĕsfăţatŭ, comediă într'unŭ actŭ, jucată de membrii clubului. Preţulŭ intrărei de persónă 50 cr. Inceputulŭ la 7 óre séra. Venitulŭ curatŭ e destinatŭ pentru cumpĕrarea unui pianŭ pe séma clubului.

---

spuse bóla contesei — întru câtŭ o cunoscea dênsulŭ.

Óra de consultare se ficsà pe ḑiua următóre la şése după prânḑŭ. Erau aprópe şése óre. Contesa cu Victorŭ se aflau în salonulŭ de primire şi aşteptau sosirea medicilorŭ. Ea era culcată pe-o canapea şi conversa cu fiulŭ sĕu, când întrà servitorulŭ, aducêndŭ pe-o tavă biletele medicilorŭ.

— „Sĕ între“, fù rĕspunsulŭ.

Victorŭ se sculà de pe jilţŭ şi merse înaintea lorŭ. Mediculŭ de casă presentà pe mediculŭ Doltsch.

— „A, mĕ bucurŭ fórte domnule, că eştĭ atâtŭ de generosŭ, de te-ai obositŭ până la mine“, ḑise contesa oferindŭ la amêndoi jilţurĭ.

Contesa le spuse din nou, tóte suferinţele ei corporale. Doltsch ḑise, că trebuie sĕ se facă o diagnosă specială.

— „Vĕ rogŭ dér domnilorŭ sĕ întrămŭ în altă odaiă“, ḑise contesa şi eşì urmată de medicĭ.

(Va urma.)

Ḍiua de 24 Ianuarie în Slatina.

Slatina, 27 Ian. v. 1893.

Duminecă, 24 Ian., s'a serbatŭ întreita sĕrbătóre şi la *secţia Oltŭ* a Ligei culturale a Românilorŭ: aniversarea unirei principatelorŭ române, a întemeierei Ligei şi unirea Alteţilorŭ Lorŭ Regale, Principele Ferdinand şi principesa Maria de Edimburg, — printr'o şedinţă festivă şi o conferenţă publică, ţinută de d-lŭ profesorŭ Teodorŭ Cartianu, despre *educaţiunea naţională.*

Mai întêiu D-lŭ Dr. Al. *Stăncescu*, vice-preşedinte al secţiei Olt, presidând acéstă solemnitate, a deschisŭ şedinţa festivă prin o cuvêntare binesimţită, arĕtândŭ importanţa Ligei culturale...

D-sa mulţămesce Oltenilorŭ, carĭ s'au arĕtatŭ totdéuna iubitorĭ de patriă şi naţiune, că au rĕspunsŭ în numĕrŭ atâtŭ de însemnatŭ, făcêndŭ astfelŭ, ca secţia Oltŭ sĕ fiă numĕrată printre cele dintâiu şi mai energice secţiunĭ. D-sa face o scurtă dare de sémă asupra activităţii şi situaţiunii financiare a secţiei Oltŭ, precum şi despre resultatele dobêndite de Liga culturală în străinătate.

„Da Dómnelorŭ şi Domnilorŭ", încheiă d-lŭ Dr. Stăncescu, „ḍiua de 24 Ian., este o ḍi mare, este o ḍi dulce, este o ḍi frumósă, căcĭ la 24 Ian 1859 făcurămŭ *unirea principatelorŭ române*. la 24 Ian. 1891 *întemeiarămŭ Liga culturală a Românilorŭ*, care însemnéză **unirea tuturorŭ Românilorŭ în cugetŭ şi în simţirĭ.**"

Terminândŭ d-lŭ Stăncescu cuvêntarea D sale între aplausele cele mai călduróse, — ocupă tribuna d-lŭ prof. T. *Cartianu*, pentru a-şĭ desvolta conferenţa D-sale: *despre educaţiunea naţională.*

D-lŭ Cartianu, printr'unŭ exordiu,— alŭ cărui resumatŭ ne silimŭ a-lŭ reproduce pe câtŭ se póte de fidelŭ — ḍice: ...că córda simţirei durerόse a poporului românŭ sub arcuşulŭ geniului lui Andrei *Mureşianu* suntŭ acum mai bine de 50 de anĭ, rĕsuna prin strofa:

> Zărescŭ în depărtare unŭ rîu ce-a [frântŭ unirea
> La fiiĭ unei mame, ce sórtea i asuprì
> O! Milcovŭ, rîu de patimĭ, ce négră-ţĭ e numirea.
> Când aflu, c'a ta undă, pe fraţĭ îi [desparţĭ",

şi acestui câtŭ durerosŭ îi rĕspundea ecoulŭ bardului de pe malulŭ Siretului din lunca dela Mircescĭ:

> „Ai sĕ dămŭ mână cu mână
> Cei cu inima română;
> Sĕ 'nvêrtimŭ hora frăţiei
> Pe pământulŭ României....
> Érba rea din holde piéră
> Piéră duşmanii din ţéră;
> Intre noi sĕ nu mai fiă,
> Decâtŭ fiorĭ şi armoniă....
> Vin la Milcovŭ cu grăbire
> Sĕ-lŭ secămŭ dintr'o sorbire,
> Şi sĕ trécă *drumulŭ mare*
> P'ale nóstre dulcĭ otare....

şi tótă suflarea românéscă dela porţile de ferŭ şi până la Dorohoi s'a repeḍitŭ la Milcovŭ şi l'au sorbitŭ cu o dragoste sufletéscă şi românéscă.

Acésta este *prima* serbare a ḍilei de astăḍĭ.

Totŭ bĕtrânulŭ anacoret, de pe iubitulŭ sĕu „Retezatulŭ", a îngenunchiatŭ lângă bunulŭ sĕu prietinŭ „Surulŭ" străvĕḍêndŭ prin céţa vremurilorŭ la orisontulŭ îndepărtatŭ alŭ viitorului poporului românŭ, ne arăta calea, care trebue sĕ o urmămŭ în vederea evenimentelorŭ viitóre, cu aceste providenţiale espresiunĭ:

> „Românĭ din patru unghiurĭ, acum [orĭ nicĭ odată
> Uniţi-vĕ în cugetŭ, uniţi-vĕ 'n sim- [ţirĭ"....

şi Românii abia după atâţia anĭ au întemeiatŭ, prin fundarea Ligei culturale a Românilorŭ, unirea în cugetŭ şi 'n simţirĭ la 24 Ian. 1891; — étă pentru ce ḍiua de astăḍĭ este a *dóua* serbare.

A *treia* serbare este unirea Alteţelorŭ L. Regale: Principele Ferdinand şi principesa Maria d'Edimburg, sĕrbătóre mare pentru *întregŭ poporulŭ românescŭ*, comóră nesfêrşită de speranţe şi aspiraţiunĭ pentru toţĭ cei ce simtŭ adevĕratŭ româneşce, — cărora iubitorulŭ poporŭ românescŭ din cele 32 judeţe ale ţerii le-au trimisŭ spre întêmpinare totŭ ce are elŭ mai scumpŭ, comóra lui de dragoste şi de veseliă, 32 de mirĭ şi 32 de mirese, carĭ sĕ-i priméscă cu cortegiulŭ lorŭ de moravurĭ şi obiceiurĭ, emblemisate prin tradiţionalulŭ bradŭ, semnulŭ vitalităţii şi energiei poporului românescŭ,... prin lada plină cu zestrea iubirei şi a devotamentului pentru tronŭ şi dinastiă... După obiceiulŭ pământului, urămŭ şi noi, Slătinenii, bunilorŭ noştri prinţĭ: *„norocŭ şi césŭ bunŭ sĕ le dea Dumneḍeu".*

Asociindu-ne la urarea, care ese din sînulŭ Olteniei, le ḍicemŭ şi noi, *Secţia de Oltŭ* a Ligei culturale:

> „Bine a-ţĭ venitŭ în ţéră
> Sĕ Fi-Ţĭ predestinaţĭ,
> Otarele-i sĕ 'ntiudeţĭ
> . . . ."

D lŭ profesorŭ Cartianu întrândŭ apoi în desvoltarea obiectului conferenţei d-sale arată, că pentru a ajunge la îndemnarea poetului, de a ne uni în cugetŭ şi 'n simţirĭ, ne trebue o educaţiune naţională uniformă. Aruncă o privire sumară asupra educaţiunei la popórele vechĭ şi insistândŭ asupra educaţiunei la Atenienĭ şi Spartanĭ şi cu deosebire la Romanĭ, cu carĭ avemŭ înrudire de sânge, apoi D-sa vorbesce despre influenţa slavismului şi a grecismului în educaţiunea poporului nostru, tractéză mai pe largŭ despre educaţiunea la Românĭ în timpurile mai vechĭ, luândŭ câteva tipurĭ caracteristice din istoria Românilorŭ, ca Stefanŭ celŭ mare, Vlad Ţepeşŭ, Petru Cercelŭ, Matei Basarabŭ, Vasile Lupulŭ etc.

D-sa vorbi $1^1/_2$ óră şi neputêndu-şĭ desvolta conferenţa, obiectulŭ fiindu prea vastŭ, promite a o continua de altă dată, când va vorbi despre educaţiunea firéscă a poporului, despre ideile pedagogilorŭ modernĭ asupra educaţiunei şi în fine despre educaţiunea actuală şi modulŭ cum ar trebui sĕ se facă educaţiunea naţională.

Mercur.

Procesulŭ Panama.

In 9 Februarie la 3 óre după amiaḍĭ preşedintele *Perivier* ceti sentinţa în procesulŭ Panama. Ferdinand şi Carol *Lesseps* au fostŭ condamnaţĭ la închisóre pe 5 anĭ, Maxim *Fontane*, *Cottu* şi *Eiffel* la câte 2 anĭ închisóre. Ferdinand şi Carolŭ Lesseps, Fontane şi Cottu la amendă de câte 3000 francĭ, ér Eiffel la 20,000 fr. Acéstă sentinţă a produsŭ o mare senzaţiune. Etă cum s'a petrecutŭ acéstă publicare a sentinţei.

Sala palatului justiţiei era plină de ómenĭ. Agitarea crescea din ce în ce mai tare, Publiculŭ făcea felŭ de felŭ de combinaţiunĭ. După óra 1 apărŭ Eiffel, însoţitŭ de fiulŭ sĕu şi se aşeḍă liniştitŭ pe unŭ scaunŭ. Elŭ era fórte palidŭ. La 3 óre se anunţă sosirea curţii de apelŭ.

Preşedintele Perivier cetesce sentinţa şi motivările ei. Procurorulŭ generalŭ a fostŭ în dreptŭ a porni cercetare, deórece aicĭ sĕ tractéză de escrocherie şi mituire.

Efectulŭ cetirei sentinţei asupra acuşaţilorŭ fŭ diferitŭ. Charles Lesseps, era ca şi sdrobitŭ. Elŭ plângea necontenitŭ. Fontane şedea tăcutŭ şi încruntatŭ. Cottu avea o aparinţă liniştită, dér se puté observa la elŭ semne de nervositate Eiffel arăta o linişte de marmură, nemişcatŭ asculta elŭ sentinţa cea grea. Când elŭ se ridică, ca sĕ părăséscă sala, se apropiă de elŭ fiulŭ sĕu, care îi strînse mâna. Şi acum Eiffel rĕmase rece şi liniştitŭ, pe când în auditoriu se provocă o viuă emoţiune. Toţĭ acusaţii au însinuatŭ cerere de nulitate.

Greu îlŭ lovesce sentinţa pe bĕtrânulŭ Ferdinand Lesseps, marele Francesŭ, care zace bolnavŭ în castelulŭ sĕu La Chesnaye şi până acum nicĭ n'a aflatŭ, că e improcesuatŭ. Soţia sa declară cătră unŭ redactorŭ alŭ ḍiarului „Figaro", că soţulŭ ei în sĕptĕmâna din urmă a avutŭ unŭ accesŭ de deliriu, care ţinŭ o ḍi întrégă.

*

Ḍiarulŭ „Gaulois" aduce scirea, că unŭ deputatŭ distinsŭ va propune unŭ proiectŭ de lege pentru amnestiarea lui Ferdinand Lesseps.

Consiliulŭ comunalŭ alŭ oraşului *Rouen* a decisŭ sĕ schimbe numele *cheului Lesseps* in *Voie Guilbert.*

Tóte ḍiarele se ocupă cu publicarea sentinţei. Cele mai multe o află de pré draconică, impresiune, care se află şi în publicŭ. Asupra ambilorŭ Lesseps şi asupra lui Eiffel s'a pronunţatŭ maximulŭ pedepsei.

Ḍiarulŭ „Lanterne" scrie: Condamnarea bĕtrânului Lesseps va fi esploatată de străinătate ca unŭ actŭ de decădere morală a Franciei. „Siecle" ḍice, că Lesseps a fostŭ unŭ omŭ mare, „Gaulois" ḍice, că sórtea lui Lesseps póte sĕ o descrie numai unŭ Schakespeare. „Figaro" propune, ca Carnot sĕ agraţieze pe bĕtrânulŭ Lesseps.

L i t e r a t u r ă.

Revista critică literară, ce apare la Iaşĭ sub direcţiunea d-lui *Ar. Densuşianu*, profesorŭ la universitatea de acolo, conţine în Nr. 2, următórele: Refrenulŭ colindelorŭ, de Ar. Densuşianu; Unŭ procesŭ încheiatŭ (notiţă literară), de Ovidiu Densuşianu; Mirele cu două mirese (novelă originală), de I. Corbanŭ; Ciobanulŭ împĕratŭ (anecdotă poporală); La — Dreptate, Originea pământului, Făclia şi întunereculŭ, Deşteptare târḍie, poesii de Ar. Densuşianu; Intrebărĭ. — Revista apare în fascicule voluminóse la începutulŭ fiă-cărei lunĭ. Costă pe anŭ 20 lei; pentru Austro-Ungaria 6 fl. Abonamentele suntŭ a se adresa la Redacţiune în Iaşĭ (Strada Carolŭ Nr. 42).

— La 1 Martie st. v. a. c. va apăré în Bucurescĭ, sub îngrijirea D. G. Sfetea, unŭ Buletinŭ, intitulatŭ **„Bibliografia României"** în care se vorŭ publica t ó t e cărţile literare, didactice, militare, sciinţifice etc. etc. ce au apărutŭ şi vorŭ apăré, în limba română, s'au în limbĭ străine referitorŭ la Românĭ. Acéstă publicaţiune este menită a aduce marĭ folóse, celorŭ ce voiescŭ a fi totdéuna în curentŭ cu progresulŭ scrierilorŭ susŭ menţionate. In interesulŭ propriu şi pentru înlesnirea scopului propusŭ, d-nii autorĭ, ḍiariştĭ, editorĭ şi tipografĭ, suntŭ căldurosŭ rugaţĭ, sĕ bine voéscă a trimite câte-unŭ ex. din scrierile şi publicaţiunile d-lorŭ, spre publicare la Redacţia Bibliografiei, Strada Lipscanĭ 96. Abonamentele costă 2 fl. anualŭ.

— In editura „Librăriei şcólelorŭ" C. Sfetea, Bucurescĭ, a apărutŭ **Tratatŭ elementarŭ de analisă chimică calitativă.** Pentru usulŭ şcólelorŭ superióre farmaciştilorŭ, medicilorŭ şi inginerilorŭ de Dr. *Maximilianŭ Popovicĭ.* Chimistulŭ laboratorului reg. monop. statului. De vênḍare la libraria N. Ciurcu, Braşovŭ. Preţulŭ lei 1.50, séu 72 cr.

N e c r o l o g ŭ.

Nastasia Popŭ, ca soţiă, Maria măr. Botta, Dr. Alesandru, medicŭ de municipiu în Satu-nou (Bănatŭ), Ioanŭ, preotŭ cooperatorŭ în Nuşfalĕu, Simionŭ, jur. abs., ca fii; Michailŭ Botta, proprietarŭ, Alesandru Cheresteşiu, ca ginerĭ; Maria C. Popŭ, Rafila Popŭ n. Rusŭ, ca nurorĭ; Iuliusŭ, studentŭ gimnasialŭ; Ioana Alesandru, ca nepoţĭ; precum şi numĕroşĭ consângenĭ şi afinĭ cu inima frântă de durere aducŭ la cunoscinţă, cumcă neuitatulŭ lorŭ soţŭ, tată, frate, consângénŭ şi afinŭ

IACOBŬ POPŬ,

protopopŭ alŭ Budacului românŭ şi parochŭ alŭ Nuşfalĕului, fostŭ prefectŭ de legiune în anulŭ 1848,

după o viéţă plină de activitate, desvoltată cu multŭ zelŭ şi laudabilă ardóre întru pomovarea causelorŭ de interesŭ publicŭ, bisericescŭ şi comunŭ, şi-a datŭ blândulŭ sufletŭ în mânile Creatorului Duminecă în 12 Februariu st. n. 1893 la 4 óre d. a. în alŭ 70 lea anŭ alŭ etăţii şi alŭ 44 lea anŭ alŭ preoţiei şi fericitei sale căsĕtorii.

Osémintele scumpului decedatŭ se vorŭ astruca, după ritulŭ bisericei gr. c., Mercurĭ în 15 Februarie st. n. 1893 la 11 óre a. m. în cimiterulŭ gr. cat. din locŭ.

Nuşfalĕu, 12 Februarie 1893.

*

ANANIA POPŬ,

v.-protopopŭ archidiecesanŭ, parochŭ gr. cat. alŭ comunei Morlaca, şi membru fundatorŭ alŭ Associaţiunei transilvane pentru literatura română şi cultura poporului românŭ.

după unŭ morbŭ scurtŭ, provĕḍutŭ cu s. sacramente ale murbunḍilorŭ, a încetatŭ din viéţă în 12 Februarie st. n. 1893 la $9^1/_2$ óre séra, în anulŭ 69 alŭ vieţei sale laborióse şi 36 alŭ preoţiei sale. Subscrişii pĕtrunşĭ de cea mai adêncă întristare aducemŭ acestŭ jalnicŭ casŭ la cunoscinţa amicilorŭ şi cunoscuţilorŭ. Rĕmăşiţele pământescĭ ale scumpului defunctŭ se vorŭ înmormênta şi depune în cripta familiară din locŭ în 16 Februarie n. c.

Morlaca. 13 Febr. n. 1893.

Iuliu Popŭ, propr.; Ioanŭ Popŭ. par. şi adm. protop. gr. cat.; Dr. Emilŭ Popŭ, med. în Bucurescĭ; Carolina Popŭ, ca fiiĭ şi fiică; Francisca, Otilia, Sabina, Cornelia. ca nepóte; Leontinŭ Popŭ. jude de trib., ca frate; Cornelia n. Bianu, Cornelia n. Popŭ, Iustina n. Galŭ, ca nurorĭ; Anica m. Suru, Iustina vĕd. Galŭ, Virgina m. Dr. Cheţanu, Tinca, Valeriu, Romulŭ, Iuliu, Ieronimŭ, Cornelia m Farcaşŭ, Victoria m. Lehene, ca nepoţĭ şi nepóte de frate şi soră; Aronŭ Rezei, preotŭ gr. c. în Ciucea, ca cumnatŭ.

*

— **Vĕd. Elena Belu născ. Z. Pârvu** a încetatŭ din viéţă Vinerĭ în 29 Ianuarie a. c. în alŭ 56 lea anŭ alŭ etăţii. Rĕmăşiţele pământescĭ ale rĕposatei se vorŭ ridica dela biserica română din Gróverĭ, Duminecă în 31 Ianuarie a. c. la 3 óre după améḍĭ şi se vorŭ aşeḍa spre vecinică odihnă în cimiterulŭ acelei bisericĭ. Despre acéstă perdere încunosciinţéză cu durere:

B r a ş o v ŭ, 29 Ianuarie 1893 st. v

Maria Belu, ca fiică; *Ana Const. Panţu*, *Biţa Ioanŭ Popea*, *Susana Petru Brote*, ca surorĭ.

Fiă-le ţĕrîna uşóră şi memoria binecuvêntată!

DIVERSE.

Povestea unei moştenirĭ. Pe la sfêrşitulŭ vécului trecutŭ trăia în orăşelulŭ Boskovitz (Moravia) unŭ rabinŭ cu numele Solomonŭ Färber. Fratele lui, Zallel, pe când era deja de 15 anĭ, certându-se cu familia, s'a dusŭ în Rotterdam (Olanda) unde s'a botezatŭ şi cu vremea a ajunsŭ episcopŭ catolicŭ. Elŭ a muritŭ la 1865, lăsândŭ familiei sale o avere, care cu dobêndă la dobêndă se ridică la suma de 60 milióne de francĭ. Familia lui constă din nepoţĭ şi nepóte. Unulŭ dintre ei, cu numele Iacobŭ Färber, în vêrstă de 60 de anĭ. Elŭ trăesce în Boskovitz şi trăesce din aceea, că îmblânḍeşte chiţcanĭ şi dă representaţii cu ei. Unŭ altŭ frate alŭ acestuia trăesce de asemenea într'o miseriă ne mai pomenită. O soră a fraţilorŭ Färber e măritată cu unŭ óre-care Ultmann şi trăeşte de multă vreme în Viena. Deja pe la 1866 şi mai târḍiu la 1877, familiile Färber au fostŭ înscinţate despre moştenire. Dér ele n'aveau parale şi de aceea nu puteau sĕ facă nimicŭ. La 1890 însĕ femeia Ultmann jucândŭ la loteriă, câştigă lozulŭ mare de 600,000 de fr. Bucuriă fórte mare. Atuncĭ s'au făcutŭ paşii necesarĭ pentru ridicarea moştenirei. Deocamdată însĕ esistă în privinţa acésta unŭ procesŭ între Austria şi Olanda.

Proprietarŭ **Dr. Aurel Mureşianu.**
Redactorŭ responsabilŭ: **Gregoriu Maiorŭ.**

Nr. **723**—1893.

PUBLICAŢIUNE

privitóre la presentarea fasiunilorŭ pentru dare de câştigŭ clasa III.

La provocarea oficiului de dare orăşenescŭ din 30 Decemvre 1892 Nr. 6442/92 pentru aşternerea fasiunilorŭ dării de câştigŭ clasa III până în 20 Ianuarie 1893, numai o parte mică de contribuabilĭ au rĕspunsŭ.

In urma Emisului Inaltului Ministerŭ reg. ung. de finanţe, cu data Budapest 25 Noemvre 1892 Nr. 78806/92, se provócă din nou prin acésta toţĭ Industriaşii, meseriaşii, neguţătorii, antreprenorii, agenţii, advocaţii, medicii, spiţerii, inginerii, arêndaşii s. m. d. cu unŭ cuvêntŭ toţĭ carĭ cadŭ în categoria dării după câştigŭ clasa III sĕ-şĭ predea fasiunile corectŭ scrise, carĭ vorŭ servi de basă la prescrierea dării pe anii 1893, 1894 şi 1895 până la 18 Februarie 1893 la oficiulŭ de dare orăşenescŭ.

Acelora, carĭ nu-şĭ vorŭ asterne fasiunile respective, li-se va mĕsura darea după datele, ce se vorŭ constata din partea oficială.

Contribuabilii suntŭ îndatoraţĭ, până în 18 Februarie 1893, sĕ declare câştigul curatŭ ce au obţinutŭ din meserie sĕu afacerĭ în trei anĭ, precedenţĭ anului 1893 adecă 1891, 1892, 1893.

Sĕu décă afacerea n'a duratŭ toţĭ trei anii sĕ declare câştigulŭ curatŭ numai pe timpŭ câtŭ au exerciatŭ comerciul, sĕu meseria. Ca câştigŭ curatŭ se acceptă acea sumă, care resultă după ce se scadă cheltuelile necesare pentru comerciu, sĕu meseriă. Cheltuelile própietarului afacerei, respective contribuabilului, carĭ nu aparţinŭ la purtarea afacerei sĕu între prinderei decâtŭ pentru susţinerea lui, a familiei, sĕu a casnicilorŭ, nu e permisŭ a fi subtrase din venitŭ sĕu câştigŭ.

Acela care are câştigŭ sĕu venitŭ din diferite specii de comerciu sĕu întreprin dere este obligatŭ pentru fiă care specie separatŭ, sĕ subştérnă fasiune de câştigŭ.

Acei contribuabilĭ, carĭ au în serviciulŭ lorŭ ajutóre suntŭ îndatoraţĭ a presenta pe lângă fasiune o listă în care se induce numele, timpulŭ întrării în serviciu, şi salarulŭ lunarŭ sĕu anualŭ alŭ respectivilorŭ ajutătorĭ.

Contribuabilii, carĭ vorŭ intreprinde vre-o afacere după conscripţia darei sunt obligaţĭ în termin de două lunĭ dela diua deschiderei neg. ţului sĕu intreprinderei, a substerne fasiunea. Formulare de fasiunĭ de dare, cum şi formulare pentru însemnarea ajutórelorŭ se predau partidelorŭ la oficiulŭ de dare orăşênesc.

Contribuabilulŭ este obligatŭ a induce în rubricele fasiunei datele necesare cu conscienţiositate, în locŭ de juramêntŭ a subscrie fasiunea, care subscriere valoréză ca parolă de onóre împreună cu loculŭ şi datulŭ estradărei.

Arătările neadevĕrate sĕu neesacte înduse în fasiunea dărei classa III după negoţulŭ sĕu orĭ şi ce întreprindere, carĭ aruncă câştigŭ orĭ venitŭ, cu scopŭ de a prescurta erariul financiar, vor fi privite ca transgresiunĭ, carĭ se vor pedepsi cu plata sumei de odata până în optŭ orĭ maĭ multŭ decâtŭ suma cu care a fostŭ erariulŭ financiar păgubitŭ. Ca cifră de pagubă sĕ va lua acea sumă, care va fi constatată de organele ce sunt însărcinate cu mĕsurarea dărei de câştigŭ.

Braşovŭ, 9 Februarie 1893.

35,2 3. **Magistratulŭ orăşĕnesc.**

„Ardeleana“

institutŭ de creditŭ şi de economii, societate pe acţii.

CONVOCARE.

Domnii acţionarĭ ai institutului de creditŭ şi de economii „ARDELEANA“, societate pe acţii, se invită în virtutea §-lui 18 alŭ statutelorŭ societăţii la

a VII-a Adunare generală ordinară,

care se va ţiné în Orĕştiă, la **16 Martie 1893 st. n. după amédĭ la 2 óre,** în sala cea mare din casa proprie (Piaţa mare Nr. 2.)

Obiectele puse la ordinea dilii suntŭ:

1. Raportulŭ direcţiunei despre starea întreprinderii peste totŭ şi despre resultatulŭ gestiunii anului din urmă în deosebĭ.
2. Raportulŭ comitetului de supraveghiare.
3. Decisiunea asupra compturilorŭ anuale.
4. Propunerea direcţiunii în obiectulŭ lucrărilorŭ preparative pentru reconstruirea casei institutului, situată în Piaţa mare Nr. 2.
5. Propunerea direcţiunii, relativă la crearea unui fondŭ de garanţă, întru acoperirea perderilorŭ, ce vorŭ obveni peste anŭ la operaţiunile societăţii.
6. Propunerea direcţiunii, cu privire la modificarea §§-lorŭ 4, 6, 30, 39, 45, 46, 48, 50 şi 51 din statutele societăţii, şi înmulţirea capitalului socialŭ.
7. Decisiunea asupra împărţirii profitului curatŭ, realisatŭ în ultimulŭ anŭ de gestiune.
8. Fixarea marcelorŭ de presenţă pentru anulŭ viitorŭ.
9. Alegerea alorŭ 3 membrii în direcţiune, la locurile devenite în vacanţă, conformŭ §§-lorŭ 77 şi 78 din statute.
10. Alegerea comitetului de supraveghiare, pe unŭ nou periodŭ de 3 anĭ
11. Eventuale propunerĭ făcute în sensulŭ §-lui 28 din statutele societăţii.
12. Esmiterea alorŭ doi acţionarĭ pentru verificarea procesului verbalŭ alŭ adunării generale.

Domnii acţionarĭ, carĭ în sensulŭ §§-lorŭ 20, 21 şi 22 din statutele societăţii dorescŭ a participa la adunare în persónă orĭ prin plenipotenţĭ, suntŭ poftiţĭ a-şĭ depune acţiile şi eventualele documente de plenipotenţă la cassa institutului celŭ multŭ până la 15 Martie st. n. la 12 óre antemeridiane.

Orĕştiă, la 27 Ianuarie 1893 st. n.

41.1—1. Direcţiunea.

